

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelen minden nap reggel.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Helyben: Félévre 6.— K. Negyedévre 3.— K.
Vidéken: " 9.— " " 4.50 "

Főszerkesztő:
Dr. VARGA LAJOS.
Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-u. 2. sz. Telefon 412.

Házzsabályrevízió.

A „Debreczen” számára írta:
Beck Lajos országgyűlési képviselő.

Az utolsó negyven esztendő politikai eseményei, a parlamenti küzdelmekből lesűrődő tanulságok megértették a házzsabályrevízió szükségét. A házzsabályrevízió parancsolólag fellépő szüksége csak egyik tünete annak a betegségnek, amely alkotmányos életünket gyötri. A betegség maga sokkal mélyebben fekszik, gyökerének száalai a messze multba nyulnak vissza, oda, ahol parlamenti pártjaink kialakulásának első csirái rejtőztek.

Mert egész parlamenti életünk egészségtelen alakulása ott kezdődik, ahol pártjaink elhelyezkedése, egymáshoz való viszonyának szabályozása megtörtént. Ha akkor a parlamentarizmus legfőbb szabályának törvényszerűsége szerint — olyan két nagy párt tud egymással szembekezülni, amelyik egymást felváltva az egészséges váltógazdaság éltető vérkeringését viszi bele a közéletbe — akkor a mi negyven éves keserves parlamenti multunk helyett viruló, nemzetfejlesztő pártélet erősítette volna állami életünk.

E helyett az egyik párt mindig a kormányzó, a másik az ellenző szerepét töltötte be, amiből az elsőnek hatalmi tulkapásai, a közéletnek zsarnokilag egy irányba való

vezetése, a másiknak pedig egyoldalú élete, a kormányzás átvételére való készületlensége következett. — Nem tudta egyik sem megtanulni azt a kettős szerepet, amelyet Anglia pártjai oly művészi tökélyrel játszanak évszázadok óta, fel-felváltván egymást, aszerint, ahogy a nemzeti élet gépezete a lassabb, vagy gyorsabb haladás szükségét érzi.

Csoda-e, ha ilyen viszonyok között, a parlamentarizmus ilyen fonák tengődése közepette nem egyszer a legerősebb fegyverekhez nyúlt az örök várakozásra kárhóztatott ellenzék? Csoda-e, ha békés egymás mellett megférés és egymást kiegészítő felváltás helyébe a munkálni, az alkotni vágyás égő tüze lépett? És ha e perzselő tűz néha magasabbra csapott, mint az más parlamentekben történt: nem magyarázza-e meg, nem indokolja-e meg ezt a mi pártjainknak különleges szerencsétlen alakulása?

De az obstrukció az ellentállás fegyverét még más okok is jogosulttá tették mi nálunk. És ebből a szempontból nézve a kérdést, semmiféle e téren mértékadónak elfogadható idegen állam példája mi ránk nem alkalmazható. Mert sem Anglia, sem Franciaország, sem az Egyesült Államok soha olyan közjogi viszonyban nem voltak egy másik idegen állammal, mint mi volunk és vagyunk Ausztriával.

És ezen államok egyike sem került, de nem is kerülhetett olyan helyzetbe, mint mi kerültünk, amikor az obstrukció a nemzet legszenvedőbb fegyverévé vált, amellyel élni, amelyet forgatni nem szégyen, hanem dicsőség volt.

Ha a helyzet ma meg is változott és a nemzet akaratának letéteményesei vezetnek is az ügyeket s képezik a többséget, ha e férfiak és e párt a nemzeti akaratnak a nemzeti parlamentben való közvetlen érvényesülése érdekében a nép minden rétegét a választási urnához hívják s mindennek következtében a nemzeti akarat biztosítékai Ausztriával szemben mind erősebb falakkal bástyáztatnak is körül: azért millió szuronyával és csengő pénzével még is ott lappang a sötétben a fenyegető ellensége, hogy felhasználva egy gyenge pillanatunkat lecsaphasson a már parlamentjében is védtelenné tett magyar nemzetre.

Éppen ezért akar, amikor álljuk a nemzeti küzdelem alatt adott szavunkat és a választói reformmal kapcsolatban biztosítjuk a szükséges reformok számára az eredményes parlamenti munka elengedhetetlen feltételét: a nyugodt tanácskozás rendjét — ugyanakkor fenn akarjuk tartani magunknak alkotmányunk azon közvetlen biztosítékát, amely a közös ügyek megszakításának, a veradó behajtásának

A köszén.

— A „Debreczen” eredeti tárcája. —

Írta: *Salgó Sándor.*

A huszadik század legnagyobb, leghatalmasabb ura a köszén. Most, hogy megint megálltak a vonatok kerekerei, szinte brutális erővel nyugdíjra le a köszén téllenségre kárhóztatott hatalma az emberi gondolkodást. Most, hogy nincs, látjuk csak igazán, hogy minden emberi tevékenység ereje a köszénben összpontosul, hogy óriási fejlődésünk hatalmas oszlopai egy pillanat alatt megroppannak, semmire zsugorodnak ennek a hiányában.

A munkára fogott köszén tért és időt hódít lobogásával: szédületes gyorsasággal hozza közelségünkbe az óriási távolságokat. Mi, a huszadik század kulturgyermekai, megtudjuk valahogy érteni, hogy még a XV. század hatalmas kényurái sem tudták írni és olvasni, hogy tudatlanok voltak és retentek, de ma már köszén nélkül sehogy se tudjuk elképzelni a világot. A hatalom legnagyobb, legbrutálisabb ereje rejtőzködik a köszénben.

Nemesak az időt, a tért gyűri le, de ott tartja lobogó lángkarjai között a termé-

zet dicső koronáját, az embert is. Üdv és kárhózat, kényelem és nyomorúság, háboru és béke forrása a vörösben izzó köszén tüze, a Mindenség rejtett titkait hordozza magában ez a fekete fénylő, hideg, sötét anyag, ez az öntudatlan lomha tömeg, amely nem tudja, nem sejt, hogy tulajdonképpen nem a mai Napoleonok, nem a Nagy Frigyesek, hanem ő formálja át a világ képét. Győzelem, dicsőség, fény, ragyogás, pompa, bukás, kudarc, piások, verseny, nyomorúság, éhség, mind, mind tőle erednek. Most ő az ur, a legnagyobb, a legerősebb.

Oly szegényes, fogyatékos volt a természet éléstára, amíg az ember ki nem turta a föld méhéből az elveszett világok évezredek óta szunnyadó, alvó, megkövült őserdőit. A legjobb barátját, a legnagyobb ellenségét vágta ki a mélységből. Szárnyat kapott a lassan, lomhán cammogó idő. — köszén rohanásra, merész szágúdasra, sietésre int mindent, mintha csak a modern élet vérkeringésének ideges, lázas lüktetését ő idézné elő.

Halk roppanással omlik össze kályhában az utolsó darab köszén. Vörösben izzó fenye kandi kíváncsisággal furakodik bele az alkonyatnak körülöttem terjedő sötét árnyaiba. Mintha ennek a kialudni készülő

fénypontnak a kíváncsisága most összeolvadna hitetlen bensőm rejtett gondolataival és ő is kutatná: hova és mért sietünk; miért jöttünk és hova rohanunk? Nem tudja senki! Ez a megfejthetetlen, kegyetlen probléma, mint valami zord, fekete madár, szüntelen a fejünk felett libeg.

Az élet célja maga ez a madár, ez a nagy probléma. Léteünk titkát hordozza magánál, de nem tudjuk elfogni, megcsipni, hogy titkát elrabolhatnánk. Csak száll előtünk komoran, méltósággal, titokzatosan, egyre hangtalan szárnylibbenéssel, mindig csak némán...

A tudasukra hű és büszke bölcsök nekiszeggett fejjel jarnak-kelnek közöttünk. Homlokukra tudatlanságunk elismerése vet fényt és egy pillanatig sem méltatlankodnak azon, hogy minő kicsinyes, vak eszközei, játékszerei ők velünk együtt a természetnek, mert biz az ostobákkal, a tudatlanokkal tulajdonképpen egyek, ők sem tudják, honnan és miért megyünk, csak haladnak velünk az ismeretlenségéből az ismeretlenségbe.

A köszén csak siettet a rohanást, sőt ma már eszeveszett zajjal vágatunk előre, egyre távolabb a multtól, amelyről csak a végén sül ki, hogy szép volt, kedves, bájos, hogy nem tuduk megbecsülni igazi értéke

megakadályozhatóságában még megtartott számukra.

Ha ezen az alapon reformáljuk meg házszabályainkat, akkor a magyar nemzet mind a két kezébe kardot adunk. Az egyikkel biztosíthatja annyira óhajtott, zavartalan parlamenti munkánkat, a másikkal megvédeheti magát alattomos ellenségeink cselszövésével szemben.

Politikai hírek.

Wekerle a királynál. Bécsből táviratozzák fővárosi tudósítónknak: Dr. Wekerle Sándor miniszterelnököt a király tegnap délelőtt Schönbrunnban külön kihallgatáson fogadta. Ez okból a magyar delegáció pénzügyi albizottságának ma délelőtt tartott ülésén a magyar kormány képviselőjében a miniszterelnök helyett dr. Darányi Ignác földmivélségi miniszter jelent meg.

A magyar delegáció. Bécsből táviratozzák fővárosi tudósítónknak: A magyar delegáció egyesült négyes albizottsága szombaton, február 1-én délelőtt 10 órakor ülést tart, amelyen a megszálási hitelt tárgyalja.

A képviselőház holnapi ülésére Budapestre érkeznek Bécsből az összes magyar delegátusok is. Ezt az alkalmat felhasználja a magyar kormány arra, hogy a házszabályrevízió előkészítése tárgyában intézkedjék. A képviselők között a lehető legvegyesebben ítélik meg a kérdést. De csak nagyon kicsi az a töredék, amelynek semmiféle revízió nem kell. A kormány éppen ezért bízik abban, hogy sikerül megegyezésre jutnia. Tudvalevő, hogy most Thaly Ferenc függetlenségi képviselő is agitál egy külön tervezet mellett. E sokféle módosítás azonban nem is kerül tárgyalás alá, hanem a kormány az újabb összehívandó pártközi konferencia elé új tervezetet dolgoztat ki. Kivételt ebben az új tervben sem statuálnak, csak az intézkedések tekintetében lesz némi enyhítés.

A villamos világítás késedelme.

Májusra nem lesz kész.

De a Ganz-gyár nem hibás.

— január 30.

(Saját tudósítónktól.) A villamos világítás munkálatai — szemben a vízvezetéki kutak furásával — mind-

ezideig szépen, biztató módon haladtak előre. A villamos telep munkálatait idejekorán befejezték s a telep épületeivel, hatalmas kéményével együtt már készen áll, várva, hogy mikor kezd hozzá a Ganz-gyár a telep berendezéséhez, illetőleg ennek befejezte után a villamos világítási művek átadásához.

A város és a Ganz-gyár közt fenálló szerződés értelmében a világítási műveket május elsején köteles a gyár a városnak átadni. A gyár a szerződésben előírt terminus betartására köteleességet vállalt, kivéve azon egy esetet, ha netalán „vis maior” esete állna elő, amely egyetlen eset felmenti a Ganz-gyárt az alól, hogy a terminushoz tartsa magát.

A vis maior, sajnos, beállott. A múlt hetekben ugyanis a Ganz-gyár buda gyártelepén tűz támadt, amely nagy kárt okozott a gyártelepen. Ez a körülmény minden irányban megakasztotta egy ideig a gyár munkálatait is.

A Ganz-gyár igazgatósága már értesítette is erről a körülményről, vagyis a vis maior beállásáról a várost egy beadványában, melyben kifejezést adott a gyárnak, hogy ezen vis maior következtében kénytelen felmentve érezni magát az alól, hogy a kikötött terminusra a világítási műveket átadja a városnak.

A város tanácsa mai ülésén fog az ügygel foglalkozni.

Kórházi orvosok sztrájkja.

Meglesz a sztrájk.

— január 29.

A budapesti köz-kórházak betegeit veszedelem fenyegeti. A derék, fáradhatatlan orvosok megelégték azt a hitvány kis bért, amit a város nekik juttat olyan nehéz munkaért, amit csak hosszú, fáradságos stádium után végezhetnek.

Budapest balparti kórházainak segéd- és alorvosai már néhány hónappal azelőtt agitáltak fizetésük javítása érdekében.

Gyűléseztek, memorandumot készítettek

a pillanat. Amit kínál, fogadd el tőle, sőt ha úgy kerül, erőszakolnod is szabad, lophatsz tőle. Érzésre nincs szükség, lárc az, mely leköt, megbőnit; csak egy kis kábitó hangulat után vágyakozzál, amely meglep, átsuhan idegeiden, aztán elszáll, bele vesz a semmiségbe, mint a cigarett füstje, mint a parfüm illata.

Kályhában kialudt teljesen az utolsó darab kőszén is. A büszkén lobogó tűznek, a szilaj nagy izzásnak semmi nyoma már.

Körüöttem minden sötét. Ostoba, bolond kőszén. Egyetlen nagy lángban, egyetlen szenvedélyes izzásban elemézzü önmagát. Nem tudja, nem érzi, hogy büszke életének első pillanata tulajdonképpen megsemmisülésének, halálának kezdete.

A bolond elég, mert csak így teremthet és rombolhat világokat, határ semmi egyéb nem marad magából utána, mint rozsdafoltos, köves hulladék és szürke hamu. A lángolás, az izzás, az elementuma, minden gyönyörre; a lángolás, az izzás, amely elemézzü, megöli őt.

És e pillanatban megláttam, mennyire hasonló az ember a kőszénhez...

s kívánságait előterjesztették Müller Kálmán dr. főrendházi tagnak, a balparti köz-kórházak igazgatójának. A memorandumban kijelentették, hogy ha kérésüket kedvezőlenül intéznék el, valamennyien egyszerre lemondanak állásukról.

Amitől féltek, bekövetkezett. A városnál minden fórumon, a tanácsnál és a pénzügyi bizottságban tisztán ment át az ügy. — Pártolólág is terjesztették föl a miniszteriumhoz, ahonnan azonban jött a zord válasz, hogy a miniszter a kórházak költségvetését általánosságban nem tartja elfogadhatónak és többek közt a segéd- és alorvosok fizetés-rendezését elutasította. A belügyminiszter határozata tegnap reggel került nyilvánosságra.

Az orvosok délután gyűlést tartottak, amelyen egyhangulag kimondották, hogy február negyedikén beszüntetik működésüket.

Tegnap este a balparti köz-kórházak segéd- és alorvosai valamennyien bejelentették Müller Kálmán dr.-nál, hogy lemondanak állásukról s február negyedikén végleges elbocsátásukat kérik.

Tudósítónk ma reggel beszélgetést folytatott egy kórházi alorvossal, aki a következőkben nyilatkozott az ugynevezett orvos-sztrájkjéről:

— Amit mi akarunk, az olyan követelés, hogy fennakadni azon az tud csak, akiben vagy hiányzik az orvosi hivatás megbecsülése iránt való érzék, vagy aki soha nem látott kórházat. Szerencsére kevés az olyan ember és reméljük, hogy odafönt méltánylással talál a kivánságunk.

Müller tanár ur egyike azoknak, akik a mi igazunkért kardoskodnak. „A jobboldali kórházak orvosai meg vannak elégedve”. Ezzel érvelnek azok, akik bennünket kapacitálni szeretnének.

Nohát ez nem fog sikerülni. Odaát Budán volt, aki erre kapacitálni tud: az orvosokat, ideát nincs, aki ilyesmire vállalkoznék és nincs, aki e kapacitálás előtt meghajolna.

Ha a záros határidőn belül nem dől el az ügyünk, mi feltétlenül elhagyjuk a helyeinket. Ez nem sztrájk. Mi nem vagyunk felesküdvé, bennünket szerződés nem köt. Eleget szorgalmaztuk az ügyünket, ha ilyen kurtán bántak el velünk, mi sem leszünk különbek.

Hogy békésen intéződik-e el az ügy, vagy megtörténik-e az, ami talán páratlan a kórházak történetében, az nem tőlünk függ. Tisztára a felsőbb hatóságok magatartásától. Majd elvállik a jövő hét keddjén.

Öngyilkos mérnök.

Agyonlőtte magát a felesége sirján.

— Saját tudósítónktól. —

— január 30.

Egy megrázó lelki dráma utolsó, halálos jelenete játszódott le a temesvári gyár- városi temetőben, hol Joanovics Iván 57 éves mérnök a felesége sirján agyonlőtte magát. Egy nyugtalan, borús, sokat szenvedett, sokat zaklatott szív dobogását némitotta el az a kis golyó, amely a jobb sorsra érdemes, öngyilkos mérnök szerencsétlen életét kioltotta.

A megrázó, megdöbbentő eset részleteiről a következőket írják:

Néhány nap előtt Joanovics István kataszteri mérnök hirtelen eltűnt Temesvárról. Eltűnését a barátai vették észre, akiknek természetesen azonnal eszükbe jutott, hogy Joanovics többször hangsúlyozta előtük, hogy nem éli túl felesége halálát és öngyilkos lesz.

A barátok intervenciójára a rendőrség feltörte Joanovics gyárvárosi lakásának ajtóit, de a szobákban semmi különöset nem talált; csak dolgozószobájának íróasztalán hevert egy revolver, de ez a körülmény inkább megnyugtató volt, mint megrémítő.

Később aztán kiderült, hogy Joanovics Fehértemplomra utazott, ottani rokonaihoz, akik sejtették, hogy a szerencsétlen, a fele-

ségének mintegy öt hét előtt bekövetkezett halála miatt kétségbeesett ember fejében milyen sötét tervek lüktetnek és éppen ezért különös nagy szeretettel és odaadással vették körül és mindenképpen bátorítani iparkodtak.

Csütörtökön reggel Joanovics visszajött Temesvárra. Mit csinált itt, merre járt öngyilkosságáig, azt nem lehet tudni. Annyit megállapítottak, hogy csütörtökön beállított Kapfer György sirkőfaragóhoz és egy sirkövet rendelt meg — magának.

Amikor Kapfer kérdezte tőle, hogy keressz is legyen a sirkőn, azt felelte:

— Nem, én nem érdelek kereszttel, mert mint öngyilkos fogok meghalni.

Kérte még a kőfaragót, hogy sirkővére szavakat véssesse: Az asszonyaiért halt meg. Ennek értelmét barátai és ismerősei abban a körülményben vélik megtalálni, hogy Joanovics kétszer nősült; első házassága boldogtalan volt. Akkoriban Joanovics még mint mérnökkari tiszt szolgált a hadseregben és amikor megtudta, hogy a felesége hűtlen lett hozzá, a csábítót a korszón a legnagyobb nyilvánosság előtt lekasabolta. E tettéért degradálták és miután büntetését leszenvedte, kilépett a hadsereg kötelékéből és újból meg-nősült.

Második házassága nagyon boldog volt és éppen azért vette ugy a szívére a felesége halálát. Az azelőtt beszédes ember azóta magába zárkózott, magába mélyedt, alig lehetett a szavát venni és ha beszélt is, folyton arról szólt, hogy a felesége nélkül nem tud tovább élni és megöli, elmészti magát.

Szándékát vasárnap délután két óraker hajtotta végre: felesége sírján agyonlőtte magát.

Legényemberek kollektív háztartása.

Ahol szilárdan áll a közös konyha.

— január 30.

(Saját tudósítónktól.) Igen érdekes hírt kaptunk Pozsony városából. Az igen intelligens határszéli város tudvaleg legelső volt azon városok közt, ahol közös konyhát állítottak fel. A pozsonyi közös konyha, szemben az ország többi hasonló intézményeivel, teljes egészségben él és virul, mint azt a pozsonyi lapokból olvassuk.

Igaz ugyan, hogy megnyitása óta néhányan kiléptek s gazdák és szakácsnők rövid időközökben váltakoztak, ez azonban legkevésbé sem cáfolja meg a pozsonyi közös konyha életképességét.

A kiléptettek okait nem lehet összegezni, mert ezek az okok többnyire nem is a közös konyhával való elégedetlenségéből származtak, hanem a felek privát viszonyaiból. A gazdák változását az egy emberre túlságosan súlyosodó terhek és gondok okozták, a szakácsnők pedig a sokféle izlést nem bírták eltalálni, azért kellett menniük s ez az ok, bármily tökéletesre is fejlesszék a közös konyhát, sohasem fog megszűnni.

Már most, ha számba vesszük a kezdet nehézségeit és azt, hogy a legkedvezőtlenebb időszakban nyílt meg a konyha, mikor már a nyár terményeit nem lehetett olcsón és nagyban beszerezni, bátran állíthatjuk, hogy a pozsonyi közös konyha derekasan küzdötte át magát a kezdet nehézségein.

Hogy Pozsonyban mennyire bevált ez az intézmény, semmiesem bizonyítja jobban, mint ahogy most, mikor már elég tanulságot nyújtott az első közös konyha küzködése, pozsonyi garçonemberek ezeket a tanulságokat szem előtt tartva, összeállanak, hogy megismerjék a maguk, régóta epedett közös konyháját.

Szóval készülöben van már a második közös konyha is, a pozsonyi legényemberek konyhája.

A terv nagyjában a következő:

Az új közös konyhába való belépéshez nem kell nagyobb összeg, mint amennyit a legényember eddig is a legolcsóbb étkezésként fizetett. 30 koronába kerül a déli 3 és az este 1 tából álló étel annak, aki a közös

étkezésben eszik. Elvitetni csak egész adagot lehet, mely két személyre hatvan koronába kerül.

A szövetségi díj egyszersmindenkora 40 korona, melyet havi 5 koronás részletekben lehet törleszteni.

Az evőeszközöket kiki maga szerzi be s így a felszerelés költsége e tekintetben nem terheli a konyha költségvetését. Azt a két koronát, amit eddig a legényember borral való fejében a fizető-pincérnek és azt a koronát, amit a pikkolónak adott, a kiszolgálás költségei fedezésére fogja beszolgáltatni s így egészben csak a régi kiadás célszerűbb befektetéséről van szó.

Az étel kiosztása itt is fél 12-től 2 óráig lesz.

Az étkező helyiség idővel mindama előnyöket fogja nyújtani, melyek ideálissá tesznek egy legényotthont.

A konyha 100 gyomor kielégítésére alakul 50 egész adaggal.

Ünnepeken 4 tál étel lesz az ebéd, ilyenkor azonban nem lesz vacsora. Ez szükséges egyrészt azért, hogy a személyzetnek is legyen hetenként egy szabad délutánja, másrészt pedig az étkezők is szívesen élnek az ünnepesti függetlenséggel.

A tervezők egy hónapi ételnapot is megterveztek már, hogy az első értekezleten bemutatthassák.

Színház.

MŰSOR:

Csütörtökön: Varázskeringő operette „C” bérletben.

Pénteken: Varázskeringő operette „A” bérletben.

Szombaton: Acélkirály színmű újonság „B” bérletben.

Vasárnap délután: Nők az alkotmányban vigjáték bérletszünet.

Vasárnap este: Acélkirály színmű bérletszünet.

* **A Varázskeringő új szereposztással.** Tegnap este szintén pótszékes zsúfolt ház előtt került színre az idei szezon sláger-operettje, melyről nem nehéz megjósolni, hogy még a közelben jubilálni fog. Ez a kalommal Franci zenészkisasszony szerepét Zsigmondy Anna játszotta. Anélkül, hogy összehasonlítást akarnánk tenni Zsigmondy Anna és Lónyay Piroška közt, akinek ez a szerepe művészi szempontokból egyik legjobb, eredeti szilaj temperamentumának legmegfelelőbb szerepe, megállapítjuk, hogy Zsigmondy Anna alakításában az ő kedves egyénisége teljes mértékben érvényesült. Voltak igen sikerült jelenetei s csinosan énekelte. A közönség mindenik énekszámát megtapsolta s gyönyörű virágajándékot is kapott. Zilahyné S. Vilma a harmadik felvonásbeli románcában most is nagy gyönyörűséget szerzett az ő nagy művészetét megérdemelten s méltányolni tudoknak. Horváth Kálmán nagy színészi előkelősége, Polgár Sándor tökéletesen művészi alakítása most sem maradt hatástalan.

* **Varázskeringő — Zsigmondyval.** Ma este a Varázskeringőben újból Zsigmondy adja Franci szerepét, amelyben tegnap oly szép sikert ért el s általános tetszésnek örvendett.

* **Paraszthűség népszínmű.** Ezt a Debrecenben évek hosszú sora óta nem látott népszínművet tanulja teljes ambícióval a személyzet, amely legközelebb fog színre kerülni. A népszínműhöz az eredeti zenét Mártonfalvy György, jeles karmesterünk komponálja s a közönség körében élénk érdeklődéssel várják Than Gyula lapszerkesztő e kedves népszínművének előadását.

* **Acélkirály.** Az acélkirály szombati premierje iránt óriási érdeklődés mutatkozik

s méltán, mert ilyen nagy sikert elért színmű régen került már előadásra, mint az Acélkirály. A darab főbb szereplői: Hahnel, László, Báthory, Szakács, Ternyei, Bakés Bécezy stb.

* **A „Világosság” a Nemzeti Színházban.** Szávay Gyula és Géczy István fantasztikus drámai mesejátékát a „Világosság”-ot Somló Sándor igazgató február hó végére tűzte ki előadásra. A Nemzeti Színház fényes kiállításban szándékozik színrehozni a darabot, melynek főszerepeit Márkus Emilia, Paulay Erzsébet, Bakó, Odry, Mihályfy, Gál Gyula és Rózsahegy-i játsszák.

* **Édekes reprise.** Míg a drámai személyzet az Acélkirály színműre készül, addig az énekes személyzet szorgalmasan tartja próbáit a Nap és Hold operetéből, amelynek fülbemászó édes muzsikája örökbecsű marad a közönség körében.

VILLAMOS SZÍNHÁZ.

Az Uránus mai fényes új műsora.

1. A leggyorsabb vízi járművek (látványos). — 2. Egy bohóc kötelességtudása (dráma). — 3. A masamódleány álma (bohózat). — 4. Az őrnagy ur... (katonai kép). — 5. A spanyol gitáros (színes kép). — 6. Kis kéményseprők (dráma). — 7. A kapitány ur szemléje (bohózat). — 8. Műsoron kívül a Sevillai bikaviadal, Alfonz spanyol király és 15,000 ember jelenlétében, gróf Bucciaelló világhírű torreador nagy győzelmével. — 9. Tündérország a tenger alatt. Gyönyörű színes nagy látványosság. — Műsorváltás fenntartva. Előadások már délután 4 óraker okvetlen kezdődnek este 11-ig óránként. Helyárak mint rendesen. Holnap, ugyanez a műsor utoljára. A holnapi előadások is kivételesen délután 4 óraker kezdődnek. E kiváló fényes műsor megtekintésére különösen felhívjuk a közönség figyelmét.

Fényes előadások az Uránusban.

Nap-nap után beigazolja az Uránus igazgatósága, hogy minden alkalommal újat és szépet tud nyújtani közönségének. Semmi nemű áldozatoktól nem riad vissza, midőn arra törekszik, hogy közönségének minden igényét kielégíthesse. Aligha is sikerül egy színháznak, hogy olyan szép uri közönség látogassa esténként a mozgófénykép-színházakat, mint a debreceni Uránust. Ma ismét csak arról tehetünk bizonyosságot, hogy az Uránus igazgatósága újból fényes műsoru előadásokat rendez. Ugyanis, tekintettel arra, hogy több gyönyörűen színezett új kép is kerül bemutatásra a pompás műsorban — az előadások ma már délután négy órától kezdődnek óránként este 10 óráig, hogy azt a bájos „Tündérország a tenger alatt” gyönyörű színes nagy látványosságot és a többi pompás újonságok megtekintésére a gyermekeket is elhozhassák a szülőik. A délután 5 órai és az esti 9 óras előadásokon pedig egy kedves meglepetésben részesül az Uránus közönsége, mellyel az Uránus igazgatósága mintegy kedveskedni óhajta. E meglepetés a „Tell Vilmos” óriási opera gyönyörű zenéje, melyet nyitányul Kiss Béla jőhírnevű és teljes zenekara fog szolgáltatni. A mai előadásokra jegyeket előre válthatni délelőtt 11-től fél 1-ig és délután 3-tól a színházi pénztárnál. A mai előadásokon kívánatra megismétlik az új „Sevillai bikaviadal” képet is, mely tegnap is nagy és uri közönséget vonzott. A mai fényes műsor megtekintésére felhívjuk a n. é. közönség figyelmét.

Minden nap korán reggel megjelenő lapunk előfizetési ára egy negyedévre 3 korona. Megrendelhető Arany János-utca 2. szám, Hungári épület, földszinta 2 ajtó.

Krivány váltót is hamisított.

A felesége vallomása.

— január 30.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap hallgatta ki az aradi vizsgáló bíró Kriványt, aki érdekes leleplezést tett Kriványról.

Elmondta az asszony, hogy Babosányi Ferenc kereskedőségét a tegnapi napon bemutatott neki egy váltót, amelyen férjén kívül az ő aláírása van s férje erre a váltóra egy hatszáz koronás kölesönt vett fel. Kijelenté, hogy az ő aláírása hamis s ezt közölte a váltót bemutató Babosányival is.

Ez az ügy ugyan még nincs teljesen tisztázva, de minden jel arra mutat, hogy Krivány nyrossziszeműleg vett fel hamis váltóra pénzkölesönt.

Krivány különben — amint felesége mondja — naponként 10—20—30 koronát adott át feleségének azzal, hogy az volt az azonnapi keresete. Ugy apró részletekben, mint saját keresetét, az elsikkasztott pénz egy részét. Egy ízben elhitette feleségével azt is, hogy Friebeisz Miklós kurtiosi nagybirtokos megbízásából egy 8000 koronán felüli összeget jövedelmező tőzsdeügyletet kötött.

Krivány a fogházban.

Kriványt csendőrök bozták be Aradra a hegyaljai motoros vonatán, amely Győrökről 6 órakor indul el s Aradra valamivel 7 óra előtt érkezett. A motoros-vasut Radnai-uti állomásán egy zárt bérkocsi várta Kriványt, akit két győri csendőr hozott be. A városra már ráborult az est, amikor a 25-ös számú egyfogatu bérkocsi, benne a csendőrökkel és Krivánnyal, végigrobogott a Boros Béni-téren s a Fa-utca bekanyarodva, megállott az igazságügyi palota északi nagy kapuja előtt.

Egy-két ujságíró s néhány kíváncsisgó ember alkották a közönséget, amely a galsai dráma kézrekerült hőst a kapu bejáratánál fogadta.

Néma csönd, minden tekintet merőn tapad a bérkocsi ajtaja felé, amelyen keresztül a kocsiból kilep az egyik csendőr, egy tagbaszakadt, szálas kakastollas legény, akit karjára támaszkodva, támolyogva lép ki az aszfaltra a fogház legújabb lakója, Krivány János.

A csendőrökre támaszkodva, nyögve a fájdalomtól, kábultan, támolyogva halad lassan a kapu és a lépcsőkön keresztül Krivány János, a fogház felé, amelyet már jól ismer, hiszen nyolc hosszú és keserves esztendő sötét, szomorú emléke fűzi a komor falakhoz. Esteli harangszóra, pontosan, bezárul a fogház ajtaja, amely ki tudja mikor nyílik meg ismét a legújabb uri lakó előtt...

Érdekes, hogy Kriványt Győrökon megvizsgálta Kovács Géza dr. kö ségi orvos s azt mondta, hogy szíve fölött és jobb lábán egy-egy löse, a mellén három helyen pedig késszúrás van. Krivány azt adta elő Győrökon, hogy a galsai véres dráma alkalmával az első lövést felesége intézte őrá. Ez a vallomás persze legalább is valószínűtlen, de különben a vizsgálóbíró holnap kihallgatja Kriványt s akkor bizonyosan teljes világosság derül a ma még mindig szövevényes, titokzatos, bonyolult ügyre.

A templomrabló ügyei.

Még egy neve van.

Most már Pilchnek hívják.

— január 30.

(Saját tudósítónktól.) Immár negyedik napja, hogy Brykozynszki-Michna, a hírhedt váltó-templomfosztogató viselt dolgairól írunk. Sőtárgó óta nem akadt még ilyen gonosztevő, aki annyi bajt, annyi kellemetlenséget okozott volna a hatóságoknak, mint éppen Brykozynszki. Ez a zseniális betörő annyi furfanggal, oly sok ügyességgel vitte véghez betöréseit, szabadult meg önkényesen már két fogházból, hogy igazán nem tud-

hatjuk, hogy vajjon holnap-holnapután nem-e lesz megint üres a fogházbeli csillája.

Brykozynszki-Michna addig, míg a debreceni ügyészégi fogházból meg nem szökött, két nevet használt. A lengyelországi betörések után, amikor elfogták Michna Jánosnak mondta magát.

A rászabott 13 évi büntetésből csak 4 évet ült le, 9 év hátrahagyásával szökött meg a lengyelországi fogházból. És a fogházban hagyta a Michna János nevet.

Eljött Magyarországra, ide vetődött Debrecenbe, felőta a katolikus templom Szent Antal perselyét. Elfogták — tetten érték. De akkor már Brykozynszki Franciszaknak mondta magát. És ragaszkodott ehhez az idegen hangnemsu, míg-ig kimondható névhezálhatatosan. A nkor ügye a törvényszék elé került, nem tagadott Adta a töredelmes bűnös, nyugodtan fogadta az egy évre szóló ítéletet s bevonult a cellájába.

Számítása, — mert számításból valott, — sikerült. Azt hiték, hogy vezekelni akar s így nem nagyon, legalább is nem a legszigorubban őrizték. S aztán szombaton éjjel megszökött. Megszökött, innen is és itt elnagyta immár második nevét, a Brykozynszki Franciszak nevet.

Aztán, amint már részletesen megírtuk, a nyíregyházi össztemplomokat fosztotta ki. Elfogták ottan is s most már egy harmadik nevet, a Pilch István nevet vallotta a magáénak. De a terhére rótt bűncselekményeket, a betöréseket most már nem akarta bevallani. Most a tagadás himes mezejére lépett. Tagad folyton, álhatatosan. És most már Sótárgó takukájának követője. Az eddigi viselkedését tartva szem előtt, majdnem biztosra vehető, hogy a tárgyalás alkalmával is tagadni fog.

S lehet, hogy ennek a taktikának lesz is eredménye. Mert utóvégre nem érték a nyíregyházi gazságok elkövetése alkalmával tetten s egyéb bizonyíték nincs ellene, csupán a bűnjelek. A ruhák, amiket elfogatásakor viselt, a sok sok apró krajcár fognak csak ellene vallani.

És azok a krajeárok, jóllehet fillérek, mégis korona tanuk lesznek elrablójuk ellen. Mert hogyan is lehetne valakinek majd 100 koronája — csupa 2 filléresből. Bizony csak a perselyekből, a templomba járó hívők kis adományaiából; amelyek azért dobattak a perselyekbe, hogy koldusokat és nem azért, hogy szökőuton levő fegyenceket, templomrablókat segítsenek.

Brykozynszki-Michna-Pilch, a három nevű fegyenc most már jó helyen van. Ma még itt marad, az ügyészégi fogházban, holnap pedig vissza viszik Nyíregyházára.

Hogy harmadszor nem fog megszökni, az bizonyos. Örökönek felette.

Hirek.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Arany János-utca 2. (Hungária épület), földszint, a Kereskedelmi csarnok... lépcső-folyosóján. Telefon 412...

A Tarka-Szinpád új igazgatója.

Kondor Ernő Debrecenben.

január 30.

(Saját tudósítónktól.) A tél közepén vagyunk még és máris a nyárral foglalkozunk. A farsang legforróbb napjait mulatjuk és mégis törődünk a még messzi nyár szórakozásaiival. A nyárral törődünk, pedig félév választ el tőle, hosszú bőjt várja közben az átbőjtölését.

A nyárral törődünk, amely nálunk csak egyetlen egy szórakozást tud nyújtani. A tarka szinpádot hozza el évről-évre, a tarka szinpádot és annak művésznőit és művészeit. És ilyenkor, télen már tudni szeretné mindenki, hogy milyen is lesz hát az idej tarka szinpád.

Elmondjuk. Először is azon kezdjük,

hogy az igazgató Kondor Ernő lesz. Kondor Ernő. Ki nem ismeri ezt a nevet Debrecenben? Azt hisszük ismeri, tudja mindenki, hogy mit jelent ez a név.

Van a fővárosban egy kabaré. A Bonbonnier. Kondor Ernő alapította akkor, amikor elment innen Debrecenből. És alapította azért, hogy tehetséges írónk művészi becsü alkotásait a közönség gyors egymásutánban, még megalkotásuk első napjaiban megismerje. Mert a színházak csak nagy, terjedelmes műveket visznek a közönség elé s na véletlenül egy két jó darabot fedeznek fel, azzal akár hónapokig betöltik a műsort. Az írók ezalatt aztán hiába alkotnak újabb dolgokat, a közönség csak hónapok múlva ismerkedhet meg azokkal.

A kabaré bevált. Létjogosultsága volt, hát életben maradt. Művész ember fejében született meg az eszéje, művész emberből való s így örökéletű lesz. A közönség is belátta ezt s zsufozásig tölti meg naponként a fővárosi Bonbonniert.

Kondor Ernőnek köszönheti a főváros a Bonbonniert, neki fogjuk majd mi is köszönheti a tarka szinpádot. Mert, hogy a tarka szinpád ezidén nem olyan lesz, mint régente volt, azt mondanunk sem kell. Ismerjük Kondor művészetét s így tudjuk, hogy a tarka szinpád is művészi dolgokkal fogja a debrecenieket szórakoztatni.

— **Hitelesítő közgyűlés.** Tegnap délután 4 órakor hitelesítő közgyűlés volt a városházán Wessprémy Zoltán főispán elnöklété alatt. A közgyűlés a keddi városi közgyűlés jegyzőkönyvét hitelesítette.

— **A katonák vasárnapja.** A hadügyminiszter rendeletet bocsájtot ki, amelyben szigorúan meghagyta a csapatparancsnokoknak, hogy vasárnap sem a tisztikar sem a legénység semminemű foglalatosságot nem kaphat. — Ezenkívül azt is meghagyta a rendelet, hogy az ünnep utáni nap teendőire sem szabad vasárnap a csapatoknak előkészülniök.

— **Az Erzsébet nőegylet táncestélye.** Szombaton este lesz a Bika szálloda disztermében. Az estély sikerén 250 tagu rendezőség munkálkodik dr. Bacsitszky Vladimir vezetése mellett. Az estély érdekessége lesz, hogy a mulatságot a lancier táncsal, udvari négyessel nyitják meg, amelyet 48 pár fog táncolni, köztük Debrecen előkelő társadalmának asszonyai s leányai. A Magyarü testvérek zenekarának közreműködése mellett. A táncból holnap pénteken délután 5 órakor főpróba lesz a Bika szálloda disztermében. — A mulatság iránt óriási az érdeklődés.

— **Temetés a Csapókerben.** Mint ismeretes ez évi január elseje óta az egyházkerület határozata következtében a külsőségre, melyhez a több mint 4000 lelket számláló csapóker is vétetett: a diákok nem vehetnek részt a temetéseknél. Ezen ősi régi szokásnak hirtelen történt megváltoztatása miatt nagy elégtelenség keletkezett a keretekben, így a Csapókerben is. A lakosok felzudultak, gyűléseztek, kérelmeztek is bár, de csak nem kaptak diákokat. Ekkor összegyűlt 20—30 kerti lakos és elhatározták, hogyha diákok nem jönnek énekelni, majd temetnek ők. Ugy is van azóta. Elmennek minden temetésre és szépen eléneklik, kísérik a halottakat és — ami szintén igen szép tőlük — a stólájukat az olvasókör javára ajánlották. Már összegyűlt e címen több mint harminc korona. Így tehát a diákokat igen szépen és könnyen tudják helyettesíteni. — Megemlíjük azonban, hogy ez a diák eltiltó határozat annyira elkeserítette és arra bírta a kertieket, hogy egyházi szertartás nélkül temetkeznek, sőt ami ennél is többet jelent — a polgáremberek közül helyettesítetik a lelkesít a koporsók mellett. Így félt, hogy szomorú következményei lesznek az egyházkerület említett határozatának.

— **A méntelepi mének kiosztása.** A magy. kir. méntelepen ma lesz a mének községenkénti kiosztása. A kiosztást a lötenyészési bizottság fogja eszközölni Király Gy. tanácsnok elnöklété alatt. Debrecenben 3 ménállomást fognak létesíteni.

— **Felolvasás és bal a Csapókertben.** A Csapókerti függetlenségi és 48-as olvasókör választmány, dr. Varga Lajos elnöklété alatt f. hó 26-án tartott ülésében elhatározta, hogy a kör pénztára javára február 29-én felolvasással és szavazattal egybekötött táncmulatságot rendez. Felolvasás tartására a kör elnöke dr. Varga Lajos kéri fel, szavazatra pedig a kör egyik bürgő hazafias tagja Szabó József vállalkozott. Különben a műsort annak idején közölni fogjuk.

— **Életnagyságu Booskay-kép.** A Varga-féle butorkereskedés kirakatában egy pompásan megfestett életnagyságu Booskay-kép vonja magára a járó-kelők figyelmét. A kép sóvárad Kovács Vilmosnak, egy igen tehetséges festőművésznek ecsetje alól került ki és messze fölül haladja a hasonló zsánerű festmények tekintélyes számláját. Hamisítatlan művészi vénóra vall a kép, mely pompás kidolgozásával, természetes színeivel első pillanatra megragadja a szemlélőt. Annál szomorubb dolog, hogy a testmény művész kezű alkotója igen nehéz anyagi viszonyok között él, aminek súlyát még fokozza, hogy Kovács Vilmosnak egyik lába elfagyott és így nyomorék ember. Debrecen társadalmának nem szabad elveszni engedni ezt az igazi művészt, hanem pártfogolni kell minél számosabb megrendeléssel.

— **Szabad előadás.** Ma csütörtökön a szabad iskolában dr. Kovács Gábor jogtanár tart előadást a szocializmusról az ipartestület dísztermében (Simonffy-utca I. c. II. emelet.)

— **Megöregt kis leány.** Megírtuk tegnap, hogy Csomós Eszter 19 hónapos kis leány súlyos égési sebeket szenvedett. A kórházban, ahol a kis leányt ápolták, tegnap délután az égési sebek következtében meghalt. Holttestét dr. Hutiray József és dr. Láng Sándor boncolták fel. Az ügyészség pedig megindította az eljárást annak kiderítése végett, hogy a kis leány halála miatt kit terhel a felelősség.

— **Sok lesz a cserebogár.** A földművelésügyi miniszter a rovarügyi állományok jelentései alapján arra következtet, hogy az idén igen sok lesz a cserebogár. Az erre vonatkozó értesítést a miniszter megküldötte a varmegyének és a városnak is azzal az utasítással, hogy közegei útján hasson oda, hogy annak idején a cserebogárritást teljes szigorúsággal szorgalmazzák. A miniszter rendelete mellé irtási utmutatást is mellékel, amelynek minél szélesebb körben való terjesztését szintén megkívánja.

— **Kilenc hónap egy ütésért.** A múlt év október 30-án Dánkos László mártonfalvai lakos úgy ütötte fejbe egy vasvillával, Hadnagy István nevű bérestársát, hogy utóbbi az ütés következtében meg-

némult. A törvényszék Dánkost tegnap 9 hónapi fogházra ítélte jogerős ítélettel.

— **Váltóhamisító kereskedők.** Schönfeld Albert és Elías derecskei kereskedők hitelbe adták el áruikat egy sereg derecskei lakosnak. Az árukról fedezeti váltót vettek s ezen váltókat a helybeli Alföldi takarékpénztárnál és a Debreceni hitelbank részvénytársaságnál értékesítették. E tettükért a törvényszék tegnap Schönfeld Albertet egy évi és 6 havi, Schönfeld Elíasat pedig egy évi börtönrre ítélte. Az elítéltek felebbezték.

— **Tolvaj oselédleány.** Rosenfeld Albert kővágóhídi lakostól 22 korona értékű ruhaneműt lopott el a nála szolgáló Szegedi Mária. A tolvaj oselédleány ellen az ügyészség megindította az eljárást.

— **Egy gyakorlott zongorista** azonnal alkalmazást nyer Perczel Karola tánciskolájában Szt.-Anna-u. 22.

— **Tegnap halottak.** A helybeli anyakönyvi hivatalnál tegnap a következő haláleseteket jelentették be: Fahér István ref. 87 éves, Helmezy László ref. 72 éves, Veres Géza ref. 14 éves. Vörös Mihály róm. kath. 80 éves, Kovács Imréné ref. 44 éves, Besenyey István róm. kath. 9 hónapos és Balogh Irma ref. 19 napos.

A tárcza titka.

Csábítás Amerikába.

Visszavándorlók mint kivándorlási ügynökök.

— január 30.

(Saját tudósítónktól.) Az utóbbi időben nap-nap után jelennek meg a vidéki lapok hasábjain leleplező írások a külföldi hajóvállalatok kivándorlási üzemleiről. Mi is irtunk már erről, hogy mily nagy arányú csábítás indult meg az utóbbi hónapokban.

Most újabb bizonyosság került a rendőrség kezébe, amely kétségkívül bizonyítja, hogy itt lappangnak titokban a kivándorlás aknamunkásai, a megfizetett ügynökök, akik hazug ígéretekkel bírják rá ismerőseiket és rokonaikat a kivándorlásra.

A leleplező bizonyítékokat a véletlen jutatta a rendőrség kezébe.

Egy tárcát találtak tegnap az Árpádtéren. A becsület megtaláló bevitte a tárcát a rendőrségre, amely tele volt német hajóvállalatok reklámjaival, levelekkel és egy hosszú címjegyzék is volt a reklámok közt, amelyen debreceni és hajdumegyei címek voltak feljegyezve.

A levelek Charla és társa hamburgi hajójegyiroda üzleti papírosán vannak írva s a levelekben címetek kér a cég, hogy kik vállalnának Hajdumegyében kivándorlási ügynökségeket. Minden kivándorló után 10 koronát ígér a hamburgi cég s a mint a talált tárca irataiból kitűnik a tárcza tulajdonosa a mellék kereset reményében ugyancsak neki látott az agitálásnak, mert mer egy egész sor nevet írt össze a hamburgi iroda részére. Szomorú tünet az, hogy magyar emberek vállalkoznak ily alávaló csábításra s egy kis anyagi haszon reményében idegen kufárok szolgálatába állanak.

Nemsokára jelentkezett a tárcza tulajdonosa is, aki elmondta, hogy csak néhány hónapja jött haza Amerikából Hamburgban kapta a reklám cédulákat, ahol minden magyar visszavándorlót elárastanak hasonló reklámokkal s a hajótársaságok ügynökei kapacitálnak minden visszavándorlót az ügynökségre.

Ime egy fényes bizonyíték, hogy a visszavándorlás korántsem oly üdvös, mint

amilyennek első pillanatban hirdették. A legtöbb hazaszármazott letört egzisztencia megfizetett ügynöke egy-egy külföldi hajóvállalatnak, akik itthon abból tengődnek, hogy kivándorlásra csábítanak ismerőseik körében.

A rendőrség lefoglalta a reklámokat és a hamburgi leveleket s megindította a nyomozást az összeirt címek kiderítésére, akik között kétségtelenül sok félrevezetett ember van, aki felült a visszavándorolt ügynök ámtításának s lehet azóta már többen is szolgálatába állottak a hamburgi kivándorlási irodának, amely 10 koronát ígér fejenként egy-egy kivándorló után.

Távirat és telefon.

A delegációk ülése.

Bécs, január 29. A delegációk albizottsága ma a hadügyi költségvetést tárgyalta. A tárgyalásokat holnap folytatják.

Az elhunyt képviselő.

Budapest, január 29. Ma temették a Kerepesi-uti temető halottas házából Betegh Imrét, a deési kerület elhunyt országos képviselőjét. A temetésen a függetlenségi párt testületileg vett részt.

Felfüggesztett főesperes.

Karlóca, január 29. A szerb konzisztórium felfüggesztette Gavriló főesperest azért, mert a főesperes átadta a templom kulcsait és az egyház pecsétjét a törvénytelen konzisztóriumnak, sőt annak jegyzője is volt.

Öngyilkos festőművész.

Nizza, január 29. Kardos Gyula ismert nevű magyar festőművész ma itt agyonlőtte magát. Levelet nem hagyott hátra, de úgy hiszik anyagi zavarok miatt kereste a halált.

Az olasz-osztrák ellenségeskedés.

Rovereto, január 29. (A déltiroli német megtámadtatása tárgyában indított per.) Ma a Callianoban 1907 június 27-én volt tüntetéseket tárgyalták. A kinalgatott vádlottak azt vallják, hogy a tüntetések főleg Mayer tanár ellen irányultak. Elismerik, hogy záptojásokat, rothadt gyümölcsöt stb. dobáltak, kiáltásokat hallottak és botokkal tenyegettek, hangsúlyozzák azonban, hogy a csendőrök azt mondták nekik: Kiabálhattok és lármazhattok, mert igazatok van, csak ne ragadtassátok el magatokat tettelegességekre. A San Sebastianoba való utazás okául ama szándékukat hozzák fel, hogy Mayer tanárral meg akartak ismerkedni. Egyesek kijelentik, hogy Mayer tanárt rendre is akarták utasítani. Torelli vádlott azt állítja, hogy abban a vasúti kocsiában, melyen Mayer tanár ült, vagy ezzel szomszédos kocsiában a vonatok Callianóból való elutazása előtt revolverlővések történtek.

Az ügyész és a védők között differenciák támadnak. Előbbi tiltakozik az ellen, hogy egyes vádlottakat más vádlottaknak kedvező tanúk gyanánt hallgathasson ki a bíróság. Az elnök rendre utasítja a védőket és az ügyészt. Lechleiter tanu ellen hamis vallomás miatt a büntető eljárást fogják megindítani. Ma sem volt a városban tüntetés. A lakosság nyugodtan viselkedik.

A Thaw-pör.

London, január 29. Newyorkból jelentik: A Thaw-perben több orvost hallgattak ki tanuként a vádlott elmebeli állapotáról.

BUTOR-

KIALLITÁST nyitottam a legjobb készítésű butorokból. Gyönyörű választék látható ebédli, szalon hálószoba és egyéb butorokban, melyek a legolcsóbb árakban kaphatók: **WEISZGYULA kárpitos és díszítő** butorraktárában Széchenyi-utca 19. szám.

Dr. Wells londoni orvos leírja Thaw elmebeli állapotát, akihez nyolc év előtt Londonba hívták.

— Én Thawot — beszélte az orvos — kórházba küldtem. Amikor meglátogattam, olyan elmebeli állapotban találtam, melyet akut mániának lehetne nevezni. Majd úgy táncolt ide-oda a szobában, mint egy örült, majd csendesen és mozdulatlanul feküdt ágyában, szemével mereven maga elé bámulva. Többször attól tartottam, hogy öngyilkossá lesz. Nem volt láza és mégis féltrebeszt, mint valami lázbeteg.

Arra a kérdésre, hogy milyen véleményt alkotott magának a vadlóttról, az orvos azt felelte, hogy az ő diagnózisa az, hogy Thaw akut, de időnként visszatérő tébolyban szenved.

Rablógyilkosság.

Varsó, január 29. Álarcos rablók kielinai nemesi birtokon éjjel betörték a kastélyba, Werner Henrik földbirtokost feleségével és 3 éves fiacskájával együtt meggyilkolták, kirabolták a kastélyt és azután elmenekültek. Az egész környéken a legnagyobb felháborodással beszélnek a gyalázatos bűntényről, mely a lakosság vagyonosabb részét rémülettel és nyugtalansággal tölti el.

Drótnélküli táviró.

Berlin, január 28. Ujrendszerű drótnélküli táviratozást mutatott be Leppel feltaláló a műszaki csapatok felügyelőségének. A kísérlet, amely a Berlin mellett Reinickendorf és a tőle 230 kilométernyire lévő Braunschweig között történt, szépen sikerült. A rendkívül egyszerű és kisterjedelmű készülék kis mennyiségű elektromos áram felhasználásával nagy effektust nyújt és e készülékkel lehetségessé válik a drótnélküli telefonozás is.

Halálra ítélt gyilkos.

Eszék, január 29. A törvényszék kétél általi halálra ítélt Bertics Natót, aki a múlt évben 13 koronáért meggyilkolt egy 81 éves aggastyánt.

Csarnok.

Asszony-szerelem.

A „Debreczen” eredeti regénye.

(Folyt.)

Im az asszony, akivel én nem akar találkozni. És mi szép most! Szinte erőszakosan szorította le a szemem.

Tompán, hidegen szólt:

— Nagysád gondolhatja, hogy én nem találtam volna magam jól abban a társaságban...

Sebesen tette hozzá, mikor észrevette, hogy az asszony hevesen akar felelni:

— Bocsanat, elnéző bocsanatát kérem, ezzel csak azt akarom mondani, hogy én cégéres bolond vagyok, akin mulat a fél vármegye. Én nem szeretem, ha a fülem hallatára az ostobák... És így valahogy nem mentem. Bár...

— Nos?

— István jó barátom, és nagysád is, engedje meg, hogy így fejezem ki magam; egészen másnak tűnt fel, mint azok a nők, akikkel eddig megismerkedtem. Talán a részvétet magyarázom félre, — tette hozzá keserűen, — talán egyébként tévedek, én nagysádat okosnak, fenségesnek, nemesnek láttam, aki... Azonban nem mentem, már jóformán az okát sem tudnám adni, hogy miért.

Anna figyelmesen nézett az Ubul György kipirult arcába.

Kissé hátrátolta a fején a sapkát és a sok egybei munkától kissé megritkult fekete haja fűrtökben omlott szokatlanul fehér, magas homlokába.

Kissé fáradtak látszott, kissé szenvedőnek, elmélázva nézett maga elé.

— Jó, — mondá Anna, — a tudósoknak mindent megbőseátunk. Nyujtsa kezét Ubul György. Igaz, ma nem menekül meg tőlünk. Feljön majd teára hozzánk.

Gyorsan siklottak előre. A nap mint egy nagy arany-korong nézett le az égről fényesen, meleg nélkül.

A téli alkonyatban, nagy messze a távoli mezőkön varjak keltek utra, fekete sorokban húzódtak a faluk felé. A tűz vérvörösen lobogott a fehér parton, az utmenti nagy fákról olykor suhanó neszeléssel omlott le egy kevés szitáló hó.

A februárvégi csendes alkonyatban, egymás kezét fogva, nagy ívekben repültek a jégtükrön a férfi és a nő. Anna olykor elfojtott hangon, mosolygó arccal mondott valamit: Györgynek összeszorult a szíve, alig tudott lélekezni, örülni, nevetni szeretett volna s szomorú maradt.

Fekete alakjaik árnyékos körvonalakban rajzolódtak a jég fölé. Repültek szinte, a férfi erős kezével biztosan fogta Anna kezét, hajlékony lett, magasabb, bátrabb, erősebb.

— Különös... különös... — gondolta Anna. Messziről az uton csilingilés hangzott. A kastélyból jött meg a szán, Annáért.

Gyorsan levetették a korcsolyát, kissé melegek a tűznél, fázta, dideregtek mind a ketten. Az asszonyuk megkékült az ajka, a szeme bágyadtan záródott le olykor.

— Nézzé milyen hideg a kezem, — szólt hirtelen. György tévován szorította azt erős ujjai közé. Így maradt egy percig a kezében.

Az asszony csendesen visszavonta a s mosolyogva, halkán mormogta:

— Már nem hideg, nem hideg...

Felültek a szánra. A kocsis a lovak közé esett. Az égve hagyott tűz messzire látszott utánuk, amint pirosan, izzón lángolt a jeges mezőn.

György alig birt gondolkozni. „Asszony, asszony... e csinos asszony... istenem mi lesz.”

Ez járt a fejében, fázott, úgy érezte, hogy rettenetesen beteg. Anna kéjesen behunyott szemmel ült mellette, félig aludt, félig ébren volt s gyengén, mosolyogva nyitotta fel néha hosszú árnyékos szempilláit és Györgyre nézett.

VI.

Édes!

Kegyed emitt ül a hátam mögött és mosolyogva nézi, amint az egyik betűt a másikhoz támasztom.

Valóban itt magát kell megkérdeztem, édes, mert maga okos, kedves, szeretetre méltó és főleg, nő.

Mert most már világos, hogy Törökne szereti Ubul Györgyöt. Ez nemde különös.

Im, Ubul György, a sápadt, szomorképzű férfi, azután meg Anna, a ragyogó fényes szemű kívánatos Anna... Mi ez?

Vajjon így születnek a szerelmek? Így, csak észrevételek, amint a bimbó május hajnalán a nap felé tárjarejtett keblét, csókra vágyón?

Ez csak egy sugár, — lejtő, fényes, édes napszilánk, ami betéved a lombos hárs levelein keresztül és arany hidakat épít az árnyékba; még itt van, még ragyog, a hárs alatt széles kertiszékben, bő fehér ruhában ül egy fiatal asszony és mosolyogva nézi a pajzán játékot; de fuvallom ropul elő a messze halmok felől, keleti szellő kalandozza be a tájat és a vén hárs lombjai összesóhajtanak, — a játékos aranyfény pedig eltűnik, valamire a levelek között.

Egy sóhaj, futó árnyék, álomban elutogott vallomás — ez a szerelem.

Merre megy, honnan jó, ugyan ki tudná.

A téli nap benézett az ablakon a szobába, derű és mosolygás ömlött el mindenfelé, Anna forrón átölelte az Ubul György nyakát és szenvedélyesen csókolta ajkát és arcát.

Valóban ők akkor megváltoztak. György akkor erősebb, délcegebb lón, az asszony erős termete finom körvonalakba olvadt a férfi karjai között, gyöngéd és odadó vála Anna.

Künn hallgató februárvégi délután.

S mi édes vala a csók!
Oly édes, édes...
Ah, Anna sohasem érezte volna magát úgy. Mi az? Álom? —
De édes álom, amiből nem jó felébredni.

Csók és mosoly, elfojtott sikolyok — ezek jelölik a nő szerelmének utját,
A nő szerelme egy egész élet — és nem csak epizódyszerű történet.

(Folyt. köv.)

Közgazdaság.

Áru- és értéktözsde.

— január 29. —

Budapesti gabonátözsde.

Elkelt ma 2000 mm. buza 10—15 fillérig olcsóbb áron (50 kilogr.).
Rozs, zab 10 fillérral, tengeri 5 fillérral olcsóbb.

A határidőüzlet.

A határidőüzlet szilárdan indult, az üzlet folyamán azonban realizálásokra és az esős időre az összes gabonaneműk árai lényegesen hanyatlottak. A forgalom élénk volt.

Az árak 50 kilogrammonként.

	Kezdete	Változás
Buza áprilisra 1908	1237	1217—1220
Buza októberre	1063	1046—1051
Rozs áprilisra	1034	1017—1022
Rozs októberre	911	904—905
Zab áprilisra	—	—
Zab októberre	810	803—812
Tengeri májusra	790	687—688

Ingtalanok forgalma.

Csobán János és neje Csige Mária veszik a debreceni 2407. sz. jkv-bea foglalt 4 hold 350 négyszögöl ondódi földet Boczkó Lajosné Lux Rozália és társaitól 1800 koronáért.

Nagy Sándor és neje Gombos Zsuzsanna veszik a debreceni 3241. sz. jkv-bea foglalt 4 hold 500 négyszögöl ondódi földet Szarvas Miklós és neje Wagner Katalintól 3765 kor. 30 fillérért.

Németi János és neje Menák Julianna veszik a debreceni 1069. sz. jkv-bea foglalt 2 hold 1450 négyszögöl ondódi földet Nánási Juliannától 4000 koronáért.

Botos András és neje Demjén Julianna veszik a debreceni 4091. sz. jkv-bea foglalt 480 négyszögöl Csapókerti szőlőt Szathmári Ferenc és neje Fodor Juliannától 1900 koronáért.

Matkó András és neje Busi Zsuzsanna veszik a debreceni 1068. sz. jkv-bea foglalt Eötvös-utca 88. sz. házat Ujfalu János és nejétől 6400 koronáért.

Tiba András és neje Tóth Eszter veszik a depr. 5617. sz. jkv-bea foglalt 1250 négyszögöl Sestakerti szőlőt Szabó Lajos és neje Zsigó Erzsébetől 8200 koronáért.

Sandi Ferencné és neje Timári Eszter veszik a debreceni 5472. sz. jkv-bea foglalt Ajtó-utca 26. sz. házat özv. Kállai Imréné és társaitól 26.000 koronáért.

Weichinger Károly és neje Müller Mária veszik a debreceni 7308. sz. jkv-bea foglalt 673 négyszögöl sestakerti szőlőt özv. Kállai Imréné és társaitól 2800 koronáért.

Császárfürdő Budapestén.

Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmasrend tulajdona. Elsőrangú kénes hévízügyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapfürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; hőlég-, szénsavas- és villamos vízfürdők. Ivó-kúra. 20 kényelmes lakosztály. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektus ingyen és bérmentve küld.

1322

Az igazgatóság.

14—16 éves

kifutó fiúk havi fizetéssel felvétetnek a kiadóhivatalban: Arany János-utca 2-ik szám, (Hungária kávéház).

Naponta friss SZIMON-féle

Szultán-keverék Pörkölt-kávé

1. számú kilója K. 5.—, 2. sz. kl. K. 4.60, 3. számú K. 4.—, 4. számú K. 3.20, 5. számú K. 2.80. Pörkölésre csakis a legkiválóbb és tiszta ízű kávékat használom. Vidéki rendeléseknél csomagolás ingyen; 5 klg. vételénél bérmentve.

Szimon István

főüzlet: BUDAPEST, Váci-körút 12. Fióküzletek: Váci körút 60., Teréz-körút 23.

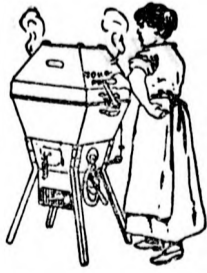
Tüzifa eladás.

A székelyhidi uradalomnál 1906—7. vágású elsőrendű cserhasáb tűzifa wagonként (100 q) Apát-kereszturi állomásnál kocsiba rakva 130 (egyszázharminc) koronáért eladó.

A vasuti fuvardij kocsinkint Apátkereszturi állomástól Bihardiószegig kor. 18.74, Gyapolyig 21.74, Paptamásiig 23.74, Biharig 26.74, Nagyváradiig 30.74, Debrecenig 34.74, Szoboszlóiig 39.74, Kabáig 45.74, Püspökladányig 50.74, Karczagig 53.74, Kisujszállásig 58.74, Mezőkeresztesig 37.74, Berettyó-Ujfaluig 40.74, Bárándig 47.74, Cséffáig 42.74, N.-Szalontáig 45.74, Sarkadig 50.74. Gyuláig 53.74, B.-Csabáig 58.74, Horgosig 85.74, Szabadkáiig 90.74, Zomborig 102.74, Érselindig 17.74, Érmihályfalváig 22.74, Nyirábrányig 29.74, Vámos-Péresig 29.74, Hajduhadház 39.74, Ujfehértó 45.74, Császárszállás 47.74, Nyiregyháza 47.74.

A rendelések a székelyhidi uradalom számtartó hivatalához intézendők és pedig az összeg előleges megküldése mellett. 1185

Delphin ivóvíz-szűrők raktára.

Hygenikus szempontból is ezélszerű a

gőz-mosógépet

beszerezni.

Mángorló-, facsaró- és dagasztó-gépekkel együtt raktáron van

Sesztina Lajos

vaskereskedésében

Debreczen, Piac-utca 23. szám. 837

Ügynökök és viszontelárúsítók

kerestetnek az ország minden legkisebb városában is egy nélkülözhetetlen, eddig ismeretlen tömegcikk elárúsítására. Ajánkozásokat „Jövedelmező ujdonság” jelige alatt továbbit Goldberger A. V. hirdetési iroda Budapest, Molnár-utca 38.

Óh jaj!

Köhögés, rekedtség és elnyájkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

Éljen!

Egger mellpasztilái

Megtartja az átkozott köhögés.

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek. — Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 filér. Fő- és szétküldési raktár: „Nádor” gyógyszer-tár Budapest, VI., Váci-körút 17. Kapható Debreczenben Balázs Ödön, L. Kovách Nándor,

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított!

Koczián Dezső Mihálovits Jenő, Muraközi László, Radakovits Géza, dr. Rotschnek V. Emil Mauthner Alfréd Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Bocskay-Grémet,

Használjunk kizárólag

mely felülmúlja az összes ilyen gyártmányokat.

minden jobb fűszer- és di-vatárú kereskedésben.

Kapható:

A téli alkalomra

felhívjuk az igen tisztelt fogyasztó közönséget valódi Orosz tea nagy választékban érkezett különlegességekre és kiváló finom teasüteményekre, valamint valódi Angol belföldi rum és tisztán kezelt borainkra, u. m. Budai, Sashegyi vörös, Magyar, Rizling, Leányka, Somlyai, Neszmélyi Magyar asszu, Magyarádi stb. — Dus választék színházi és csokoládé bonbonokban. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve vagyunk kiváló tisztelettel 865

Szepessy Dezső és Társa

Kossuth-u. 17. Színházzal szemben.

Nem talál sehol

oly választékot őszi és téli

KEZTYÜKBEN

sérvkötők, haskötők, kötszerek, valódi francia-, amerikai különlegességekben, mint

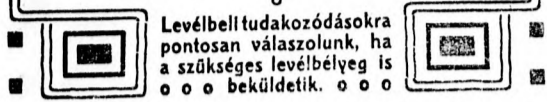
Schön Sándor

kesztyű, kötszer és orvosi műszertára DEBRECZEN, Piac-utca 12. szám. Stenczinger ház.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja: 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fill., vastagabb betűkkel szedett szó 6 fill.

□ □ Apró hirdetések előre fizetendők. □ □

Levéllal tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha a szükséges levélbélyeg is beküldetik.

Jó karban levő különféle használt bu-torok eladók. Arany János-utca 2. szám. II. emelet, ajtó 7.

Ügyvédi vizsgára teljes sikerrel, igen gyorsan előkészíték. Cim a kiadóban. 1317

Egész ház

egy lakással május hó 1-re bérbe kerestetik. Cim a kiadóhivatalban.

Pénzbeszedői vagy eljárási állást keres meglelt kora, megbízható férfi, kiról csak a legjobb vélemények hallhatók. Cim a kiadóhivatalban. 1326

Jó forgalmu üzlet T.-Lőkön a fő-utcán 20 éve fennálló fűszer- és vegyes üzletemet trafik és italmérési engedéllyel ugy üzleti, mint lakási berendezésekkel, kedvező feltételekkel családi körülmények végett azonnal átadom. Bővebb felvilágosítást nyerhet a tulajdonosnál Friedmann Márton T.-Lök. 1290.

Villamos

felszerelési cikkeket, műserehet gyárt és árusít legolcsóbban a debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat. —

FÖLDVÁRI L
Kossuth-utca 1
Telefon 168. sz.

3—4 szobás lakás Szappanos-utca 16. sz. alatt kiadó. Értekezhetni ugyanott.

Fiatl házaspár megfelelő állást keres uri családnál vagy gazdaságban helyben, esetleg vidéken. A férj elfogad iroda vagy pénzbeszedői állást is. Cim a kiadóban. 1336

Eladó ház. Kossuth-utca 69. számú ház 30 köblös ondódi földdel és tanyával, vagy ezek nélkül azonnal és kedvező feltételek mellett. Bővebbet Széchenyi-kert 48. sz. alatt Papp László tulajdonossal.

Fiatl házaspár, kik egy jónevű grófnál hosszabb ideig szolgáltak, megfelelő állást keresnek. A feleség szakácsnénak vagy gazdaságnak alkalmazható. A férj elfogad irodaszolgái vagy pénzbeszedő állást is, esetleg óvadékkal. Cim a kiadóban.

Május 1-re 3—4 szobás, fürdőszobás modern lakást keres gyermektelen házaspár. Sürgős értesítés! Cim a kiadóban. 1263

50 katasztrális hold föld a Nagyelepen eladó. Értekezhetni lehet a tulajdonossal Timár-utca 24.

Utcai**lapelárusítók**

felvétetnek a kiadóhivatalban:
Debreczen, Arany János utca 2. sz.

A Mezőgazdasági Bank

mint szövetkezet.
DEBRECZEN, Piac-u. 38. sz. (főposta mellett).

Kölcsönöket

folyósít kezességi jótállás, betáblázás, életbiztosítási kötvény vagy értékpapír fedezet mellett.

Debreczen 1908 január hó.

Az igazgatóság.

Dalmatin a legjobb rovar és féregirtó 20, 30 és 50 f. szab. dobozban.

Dalmatin takarékoság szempontjából rendkívül célszerű és a gummi-fecskendőt fölöslegessé teszi. Használatban kitűnő hatásáért és egyszerű kezeléséért kedveltségnek örvend.

Dalmatin minden fűszer-kereskedésben kapható. ○ ○ ○ ○ ○
Főlerakat: 531

Stella vegyészeti-gyár ○ ○ ○

LEDERMANN D. Budapest, VII. Ne-felejts-utca 39.

Villamos világítás és erőátvitel.

Fényes világítás a dr. Wolfram lámpákkal. Lakások, kávéházak és vendéglők, üzletek, kirakatok részére. Berendezések szolid és a legkiválóbb szakszerűséggel készülnek. T. c. megrendelőknek a Dr. Just Wolfram lámpákat félárban adom. A legjobb hazai gyártmányu Motorok nálam rendelhetők meg. Telefon, szobacsengő bevezetések jutányos áron 802

Fazekas Imre

Villamos-Világítási és Erőátviteli Vállalat, az egyesült izzólámpa villamossági r. t. képvisellete. Iroda és raktár Piac-u. 77. Telefonsz. 567.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Donogan és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Oriási szőnyegraktár.

Függönyök, ágy- és asztalterítők, linoleum, bőrvásznak, flanel takarók.

Valódi perzsa szőnyegekben óriási választék!

1267

Villamos-világítási és erőátviteli

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére, legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

a Ganz-fele Villamossági R. T. debreceni építésvezetősége

(Piac-utca 72. sz.) által készítettnek.

Szakszerű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Villagítótestek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon szám: 568. 1063

A farsangi idényre!**Csipke****ruhák**

Filet tüll- és Csipke-szövetek ruha-bevonásra és bluzokra CHINÉ GÁZOK, MADEIRA HIMZÉSEK, Bolé-pók, Estélyi köpenyegek, Legyezők nagy választékban kaphatók

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

László Zsigmond állatorvosi rendelő irodája

nagy és kis állatok részére.

Foganatosít helyben és vidéken:

Állatvizsgálatokat, védő-

ojtásokat, heréléseket, tu-

berkulinozási eljárásokat,

állatbiztosításokat, állat-

állományok rendszeres

évi felügyeletét, kosmeti-

kai operatiókat.

Debreczen, Csapó-u. 30.

Telefon 558. szám.